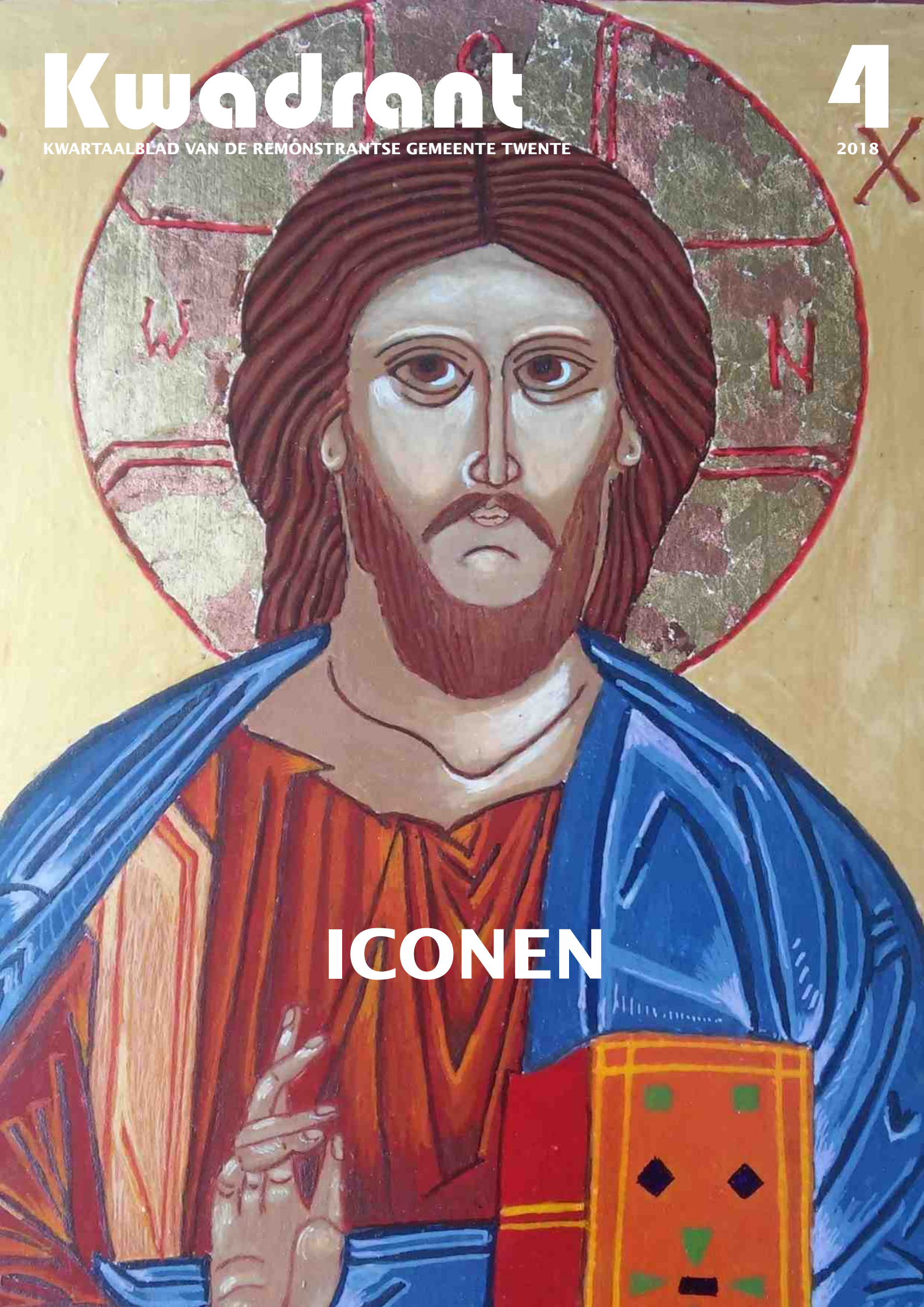

Kwadrant

KWARTAALBLAD VAN DE REMONSTRANTSE GEMEENTE TWENTE

4

2018

ICONEN

Redactioneel

Een qua omvang wat kleine Kwadrant maar de inhoud is er niet minder om. Als eerste een uitgebreid interview met Henk van Waveren. Hij vertelt over zijn levensloop, over de kerk in het algemeen en de remonstranten in het bijzonder, maar ook over God en het gebed. Henk en Marianne wonen daar prima in Rhenen.

De bijdrage van Iris Kraak is een mooie inleiding op de eerste bijeenkomst van 'Eten en praten met' op 30 januari 2019. Iris spreekt dan over godsbeelden, aan de hand van Iconen. Ze geeft in haar artikel concreet weer hoe je iconen 'schrijft'. Kijk er naar en laat uw hart een huppeltje maken en uw ziel een sprongetje.

Wij van Kwadrant vormen een klein team dat ieder kwartaal een blad produceert. Dat is nog niet zo eenvoudig. Gedurende de tien jaar Kwadrant hebben we een bepaalde stijl en inhoud ontwikkeld, verbonden aan het remonstrants gedachtegoed. Vaak blijkt pas gaandeweg of de inbreng van nieuwe ideeën hierbij passen en soms verkijken wij ons op de gevolgen. Dat is gebeurd in Kwadrant nr. 3. Een en ander betekent dat wij na overleg van Paul Janse afscheid nemen als redacteur. Dank voor je inbreng Paul. Wij moeten wel verder en vandaar dat wij gelukkig zijn met de komst van Nel Korstanje die ons ook helpt bij de eindredactie. Welkom Nel!

..

Hoeden en hosties.

Het artikel 'Hoeden en hosties' (Kwadrant augustus 2018, nr. 3) van Paul Janse heeft bij de lezers een aantal reacties opgeroepen, zowel positief als negatief. Het gaat met name om het vermeende antisemitisch karakter van het artikel. De redactie heeft zich bij publicatie onvoldoende gerealiseerd dat het artikel zo gelezen kan worden. Enkele lezers voelen zich persoonlijk gekwetst en dat spijt ons. De goede intentie van de auteur is in het artikel onvoldoende tot zijn recht gekomen. Wij beloven beterschap voor de toekomst.

Inhoudsopgave

- 1 Redactioneel
- 2 De Van Waverens in Rhenen
- 8 Agenda
- 9 Iconen

Voorpagina: De icoon, Jezus Pantocrator, is van Iris Kraak. Idem pagina 11: De heilige Anna met haar dochter Maria, de moeder van Jezus

Colofon

Remonstrantse Gemeente Twente
Jaargang 10, nummer 4, december 2018

Kwadrant is een kwartaalblad voor Twente. Het tijdschrift beoogt het remonstrants gedachtegoed bekend te maken voor belangstellenden en lezers met een spirituele belangstelling.

Abonnementen à €16,- per jaar voor 4 nummers kunnen ieder gewenst moment ingaan. Leden en vrienden van de Remonstrantse gemeente ontvangen het blad gratis.

Tekstbijdragen worden zeer op prijs gesteld. Een artikel bestaat als regel uit maximaal 600 woorden. Zonodig kan een auteur worden gevraagd een artikel in te korten. Bijdragen voor het volgend nummer voor 15 maart 2019.

Drukker: Editoo B.V. te Arnhem

Redactie:
Kirsten Slettenaar
Nel Korstanje
Cor Langen

Redactieadres
Mail: corlangen@hetnet.nl
Post: Kwadrant, Beckumerstraat 152, 7548BH
Boekelo
Tel.: 053 4500628

De Van Waverens in Rhenen

Rhenen met de Cunerakerk

Ze noemen het heel romantisch ‘hun holletje’, een appartement aan een winkelplein in het hart van Rhenen, op de tweede verdieping, kamers met veel schuine wanden, de woonkamer met twee zolderramen en vanuit de kamers uitzicht op het groen. Namens de redactie mag ik op een warme herfstdag alsnog afscheid nemen van Henk als redacteur van Kwadrant. Ik leg Henk een aantal trefwoorden voor, te beginnen met wat plaatsnamen en eindigend bij het gebed en spel.

Almelo

Na mijn emeritaat in Eindhoven wilden wij niet in Eindhoven blijven wonen. Wij gingen op zoek naar een woning en wij probeerden dat toen al in Rhenen. Dat lukte niet. We zijn steeds verder gaan zoeken tot we in Almelo kwamen waar huizen te kust en te keur stonden en we zeer welkom waren. Als remonstrant vind je overal een gemeente en dat was dus Hengelo, waar we ook hartelijk welkom waren. Marianne werd al vrij snel na onze komst lid van de diaconie en niet lang daarna ook kerkenraadslid. Vóór mijn emeritaat kon dat laatste uiteraard nooit. Maar ze zei ook: ‘we wonen niet in Hengelo en daarom wil ik ook in Almelo wat doen.’ Zij werkte in het Wevershuisje, was politiek betrokken en hielp ook de stichting Duurzaam Almelo van de grond tillen. We woonden aan De Koperwiek, een ontzettend leuk pleintje in een leuke buurt. Hoewel we het niet echt gekozen hadden, hebben we er met veel plezier gewoond. Twente is natuurlijk ook schitterend.

Rhenen

Op een gegeven moment kregen we half maart van dit jaar geheel onverwachts een appartement aangeboden. We moesten binnen een week beslissen. Het sprak ons zeer aan en we hebben maar onmiddellijk besloten om het aan te nemen.

Eindhoven

In Eindhoven ben ik terecht gekomen vanuit Londen, als opvolger van Johan Goud. In september 1992 ben ik daar begonnen. Elf jaar ben ik er geweest en ik heb het er erg naar mijn zin gehad, in een mooi kerkje. Het was een heel uitdagende gemeente. Ze vroegen veel van mij, ook intellectueel.

Londen

Het was bijzonder in Londen. De ene helft van het werk is gewoon zoals in elke gemeente en de andere helft is vooral representatie, in goed contact met de ambassade.

De Nederlandse kerk in Londen

Daarnaast was iets heel bijzonders de viering van de Glorious Revolution van 1688, wat een flinke voorbereiding vergde. Een koninklijke dienst met zowel 'onze' Beatrix en Claus als met Elizabeth en Philip. Dat was een hele happening. Samen met de aartsbisschop van Canterbury, de katholieke bisschop en hoofden van verschillende kerken mocht ik in de dienst voorgaan.

Voor de gebedsweek voor de eenheid in januari belegde de aartsbisschop van Canterbury jaarlijks een vesper en een nieuwjaarsreceptie voor 'foreign clergy'. Een paar weken tevoren stuurde ik hem een brief over ontwikkelingen in de Nederlandse kerk om wat verder te komen dan de uitwisseling van vriendelijkheden. Dat gaf ook de mogelijkheid de kerk een beetje zichtbaar te houden.

In principe was heel Engeland mijn parochie, de facto kwam ik voor huisbezoeken en gespreksgroepen in het noorden tot ongeveer Cambridge en in het zuiden tot aan de kust. Het had veel weg van vakantietripjes. Het was – ook voor de kinderen – een ontzettend leuke tijd.

Apeldoorn

Het is mijn geboortestad. In mijn middelbare schooltijd – mensen moeten er wel een beetje om

lachen – heb ik nog allerlei knipselboeken gemaakt over de geschiedenis van Apeldoorn. Ik ben van huis uit Katholiek maar niet fanatiek. Het was niet zo dat wij bij een katholieke bakker brood kochten. De katholieken vormden in Apeldoorn bovendien een kleine minderheid. Op de lagere school wist ik als kind van zes of zeven jaar al dat ik priester wou worden. Dat hield in die tijd ook in dat je dan niet naar een gewone middelbare school ging maar naar het klein seminarie. Zo gebeurde en ik heb er geen negatieve herinnering aan.

Ik ben van huis uit Katholiek maar niet fanatiek. Het was niet zo dat wij bij een katholieke bakker brood kochten.

Remonstranten

Ik ben er als emeritus in Twente wat argeloos ingeroold. Een paar keer per jaar kreeg ik de uitnodiging om in een dienst voor te gaan. In de tijd van Henk van den Berg is het initiatief van Kwadrant gekomen. Daarover later meer. Mijn beeld van de remonstranten in Twente is dat van een zeer trouwe gemeente, ook als er gastpredikanten voorgaan. Wat mij ook opviel, is de overwegende reactie op slechte berichten van de penningmeester: 'Ach, zo'n vaart loopt het niet.' Het is altijd weer goed gekomen maar dat kun je ook te lang zeggen. Die trouw betekent ook dat men niet altijd heel kritisch was, heel anders dan in Eindhoven. Dat was wel een gemis. Het was er gezellig maar ik miste een kerk die in de samenleving 'zoutend' aanwezig wil zijn. Dat is sowieso moeilijk zeker als een gemeente sterk veroudert.

In de tijd dat ik predikant was, in de tijd vóór Londen, zaten de remonstranten in de Raad van Kerken en daar speelden zij een boven-proportionele rol. Mensen als de bekende econoom Harry de Lange hadden grote invloed. Als kleine kerk waren we ook in de Wereldraad nog invloedrijk. Het maatschappelijk engagement was toen groot. De politieke diversiteit gaf wel spanningen. We hadden toen in de Broederschap de beweging 'Waakt en Weegt',

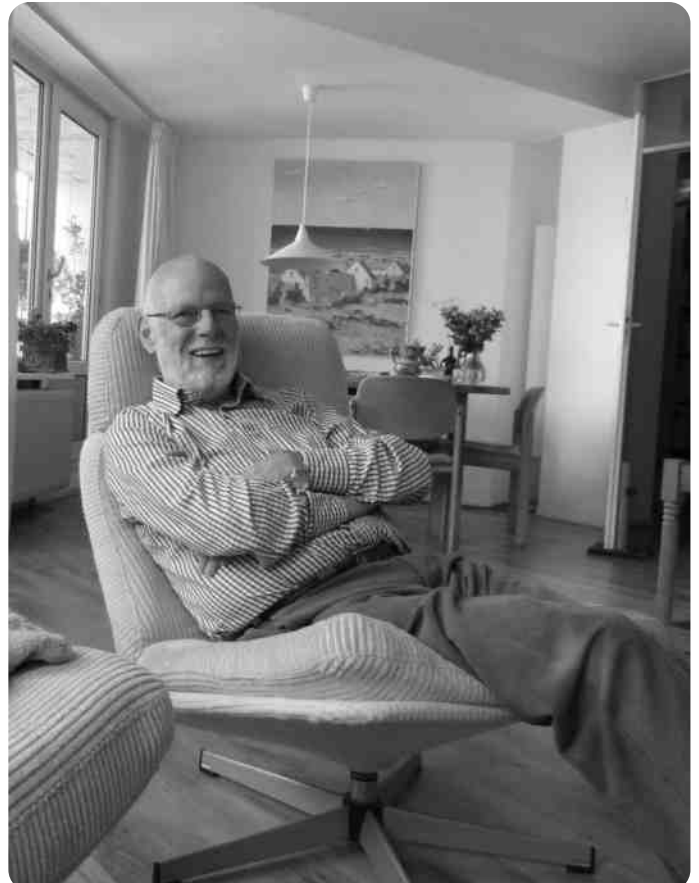
een tamelijk conservatieve club. Ze waren er tegen dat we als kerk deelnamen aan het fonds tot bestrijding van het racisme, aan de 2%-actie voor ontwikkelingssamenwerking of aan de IKV-acties (Kernwapens de wereld uit, te beginnen uit Nederland). 'Waakt en weegt' vond dat je politiek en geloof gescheiden moest houden. Ook de meer actiegerichte voorstanders vonden wel dat je tolerant moest zijn, maar dat je, zoals Willem van Oranje gezegd zou hebben, juist omwille van de verdraagzaamheid niet alles verdragen kunt. Toen ik in de jaren '70 in Lochem voor 60% predikant was, werkte ik in Twente voor 40% voor het IKVOS (Interkerkelijk Vormingswerk voor Ontwikkelingssamenwerking, een zusje van het IKV). Daar kreeg ik veel support van dokter Hartstra en we leerden de familie Hartstra ook van huis tot huis kennen. Die toch sterk maatschappelijke bevlogenheid mis ik op het ogenblik. Wanneer je daar vroeger avonden over organiseerde, liep het storm, ook al was je het onderling niet eens. Nu komt er geen hond.

Ook de meer actiegerichte voorstanders vonden wel dat je tolerant moest zijn, maar dat je, zoals Willem van Oranje gezegd zou hebben, juist omwille van de verdraagzaamheid niet alles verdragen kunt.

Ik begrijp prima dat we niet gewoon maar op platgetreden paden kunnen doorgaan en dat er nieuwe initiatieven moeten komen. Maar zijn die nieuwe initiatieven niet erg gericht op een 'verwende' generatie die vooral met de eigen gevoelens bezig is? In die zin draaide mijn maag ook een beetje om bij al die kreten als 'Mijn God is ...'. Ik dacht altijd dat wij niet zo precies wisten wie onze God was. Dat wroeten in de eigen gevoelens is helemaal 'in' en daarmee passen we wel weer erg in deze tijd. Te goed misschien? De filosoof Van Peursen riep destijds de remonstranten al op behalve cultuurvriendelijk zo nodig toch ook cultuurkritisch te zijn.

Kerk

Ik heb grote bewondering voor de mensen die in

onze tijd predikant willen worden. Het is niet leuk om het gevoel te hebben dat de kerk een aflopende zaak is. Dat is ook de stemming in het land. Nou geloof ik zelf dat je je kunt afvragen of dat erg is. Misschien is het wel een teken van volwassenwording. Op een of andere manier zal het appèl van het evangelie toch altijd wel weer de kop opsteken. Dat relateert ook een beetje mijn zorgen. Alleen jammer dat veel buskruit dan opnieuw uitgevonden zal moeten worden. Je kunt dan geen beroep meer doen op breed gedeelde kennis van Bijbelse noties.

Wij zijn lid geworden van de Remonstrantse Gemeente Utrecht. Dat is ver van Rhenen. Daarom komen we, hier op de biblebelt, nog al eens in oerorthodoxe kerken terecht. Ik wil niet zeggen dat je daar helemaal niet wezen kunt. En je zit hier in de Cunerakerk wel met zeshonderd mensen in de dienst. Sommige gemeenten zijn ook heel diaconaal.

Spel

De remonstranten willen met Christa Anbeek aandacht schenken aan het spel, bijvoorbeeld om een dialoog op gang te brengen. De historicus Huizinga zei in 1933 in zijn oratie 'het spel moet ernst zijn om spel te kunnen zijn.' Onze remonstrantse hoogleraar Hoenderdaal schreef in de zeventiger jaren een boek *Risikant Spel* dat over de liturgie ging. Het is het spel voor Gods aangezicht. Het gaat niet om een 'spelletje'. Het is een spel dat riskeert, dat niet jij meer leeft, maar Christus in jou, dat je jezelf op het spel zet. Het betekent dus in ieder geval dat je het spel, dat gedeeltelijk een 'doen alsof' is, serieus genoeg doet. Dan maak je het waar. Het is de bereidheid om te riskeren dat je geroepen wordt tot dingen die je vanuit jezelf niet doen zou, dat je bijvoorbeeld bereid bent om naar mensen, die je pad kruisen en die je van nature niet zo liggen, te luisteren en ze te helpen als dat nodig is.

Kwetsbaarheid

Ik vind die kwetsbaarheid en het feit dat er teleurstellingen zijn, dat er groot verdriet kan zijn, dat vind ik een zo'n algemeen menselijk gegeven, daar kun je van uitgaan. Het is een basis van alles. Of je daar een theologie op moet bouwen? Na die kwetsbaarheid begint het pas met het ontvankelijk worden voor een blijde boodschap. In de gemeente Utrecht hebben ze als jaarthema, misschien wel een beetje als correctie op die kwetsbaarheid, voor het thema 'veerkracht' gekozen. Er wordt binnenkort een boekje uitgegeven over de vijf 'v's' van de remonstranten: vrijheid, verdraagzaamheid, vriendschap, vertrouwen en verantwoordelijkheid. Utrecht heeft gezegd: 'Wij permitteren ons de vrijheid om daar een zesde 'v' van veerkracht aan toe te voegen.'

Kwadrant

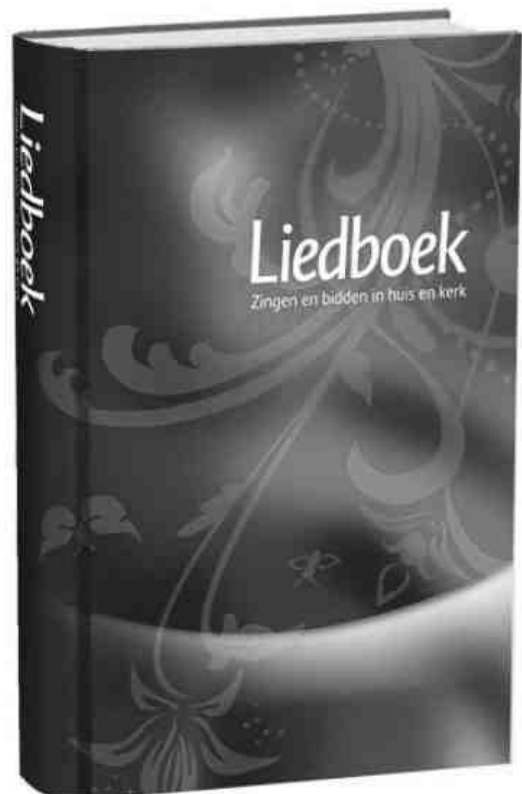
Het leuke van Kwadrant was dat wij voorafgaand aan de uitgave van een nummer brainstormden over het thema. Daardoor heb ik over dingen geschreven waarvan ik nooit gedacht had dat ik er over schrijven zou. Dan merk je dat het goed is je te verdiepen

in dingen waar je in eerste instantie niet zo veel van wist. Ik had daar als emeritus ook tijd voor. Ik heb het gevoel dat wij altijd thema's gevonden hebben waarvan je aan de ene kant zei: 'Dat is gewoon een heel maatschappelijk thema, niet perse kerkelijk, maar toch op een of andere manier met het evangelie verbonden.' Verder is het nu wel zo zachtjes aan bekend dat ik achter Kwadrants Zinprikkers zat. Dat heb ik altijd met erg veel plezier gedaan.

Verder is het nu wel zo zachtjes aan bekend dat ik achter Kwadrants Zinprikkers zat. Dat heb ik altijd met erg veel plezier gedaan.

Liedboek

Daar hebben wij als redactie destijds van 2008 tot 2013 hard aan gewerkt. Voor het liedboek waren zeventig mensen in acht werkgroepen verdeeld. Voor die werkgroepen werden voorzitters gezocht die automatisch in de kernredactie zaten.

Omdat men mij kende als voorzitter van de Sectie Eredienst van de landelijke Raad van Kerken, dacht men dat ik dat wel een beetje kon. In de redactie zaten musici, neerlandici en theologen. Ik was voorzitter van de werkgroep 'het nieuwe Nederlandse lied sinds 1973' en ik geef je te raden hoeveel liederen wij onder ogen kregen. Het waren er tienduizend. Gelukkig was veel daarvan brandhout, maar er was ook goed spul. Dan wordt het toch moeilijk. Want dan moet je gaan schiften. Eerst keken we heel grof wat de moeite waard was en dan kwam de selectie, waarbij toch ook veel moois moest wijken. Dan waren er met gemak honderd kerstliederen maar dat kon natuurlijk niet. Het moest bijvoorbeeld ook, als het kon, vrouwvriendelijk zijn. We hebben er met erg veel plezier aan gewerkt.

De Godservaring kan voor sommigen, en daar hoor ik niet bij, een soort blikseminslag zijn en voor anderen is het een gesta-dig groeiende overtuiging, waardoor ze ook een soort richtingsgevoel ontwikkelen.

God

Het meest sprekende voor mij is God als een roepende stem. Het kan heel concreet zijn, maar het heeft ook een zekere abstractie omdat ik ook wel weet dat wij God geschapen hebben. Ik zeg niet 'het is dus flauwe kul want het is door onszelf verzonnen'. Want wie of wat doet ons zoiets verzinnen? Die verbeeldingskracht is vergelijkbaar met de vrije wil. Zonder de fictie van de vrije wil is er geen rechtspraak mogelijk. Zonder de fictie van de roepende stem is er geen richting waarop we kunnen koersen. Het brengt ook wel vragen met zich mee maar voor mij werkt het ongeveer zo. De Godservaring kan voor sommigen, en daar hoor ik niet bij, een soort blikseminslag zijn en voor anderen is het een gesta-dig groeiende overtuiging, waardoor ze ook een soort richtingsgevoel ontwikkelen.

Gebed

Het persoonlijk gebed is het proberen die stem, waarover ik het had, op het spoor te komen. In de liturgie staat het gebed centraal. Heel veel mensen zeggen dat ze het persoonlijk gebed niet meer voor elkaar krijgen. Het is merkwaardig dat ze eigenlijk niet meer kunnen bidden maar wel graag deelnemen aan het liturgisch gebed. Misschien omdat je je zo als het ware kunt onderdompelen in het verlangen van de generaties en dat je je op die stroom kunt laten meevoeren.

Ik vraag Henk of hij aan het interview nog wat wil toevoegen. Henk: 'ik vind dat we een heel gamma aan dingen besproken hebben en dus besluit ik met de beste wensen voor de gemeente.'

Cor Langen, 20-10-2018

Eten en praten met.....over geloofsbeleving

Tijdens deze bijeenkomsten staat onze eigen geloofsbeleving centraal. Na een inleiding praten we daarover in kleine groepjes met elkaar.

Tijdens de pauzes is er een eenvoudige maaltijd.

Bijeenkomst 1 Godsbeelden.

Begeleiding: Kirsten Slettenaar, Iris Kraak

Datum: woensdag 30 januari 2019

Tijd: 17.00-19.00

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg1 Hengelo

Toegang: €5.00 als bijdrage voor de maaltijd.

Opgave: ivm boodschappen voor de maaltijd: uiterlijk dinsdag 29 januari bij info@iriskraak.nl

Na een inleiding over Godsbeelden, aan de hand van iconen, praten we in kleine groepjes met elkaar over onze eigen Godsbeelden. Vragen die aan de orde kunnen komen: Wat is ons eigen Godsbeeld, is dat beeld in de loop van je leven veranderd? Haal je kracht en troost uit je Godsbeeld en hoe werkt dat dan? Hoe kan een icoon – of een ander symbool - daarin een rol spelen?

Bijeenkomst 2 Het hiernamaals

Begeleiding: Kirsten Slettenaar, Iris Kraak

Datum: woensdag 13 februari 2019

Tijd: 17.00-19.00

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg1 Hengelo

Toegang: €5.00 als bijdrage voor de maaltijd.

Opgave: ivm boodschappen voor de maaltijd: uiterlijk dinsdag 12 februari bij info@iriskraak.nl

Aan de hand van afbeeldingen uit de kunst wordt er een inleiding gehouden over het hiernamaals. Ook het boek 'Atlas van het hiernamaals' wordt gebruikt. In kleine groepjes praten we hier verder over. Geloven we in een hiernamaals en waarom wel of niet, hoe zou het er uit kunnen zien, wat zegt ons beeld van het hiernamaals over ons hiernamaals – dit zijn vragen die aan de orde kunnen komen.

Bijeenkomst 3 Rituelen

Begeleiding: Kirsten Slettenaar, Iris Kraak

Datum: woensdag 27 februari 2019

Tijd: 17.00-19.00

Plaats: Remonstrantse kerk, Woltersweg1 Hengelo

Toegang: €5.00 als bijdrage voor de maaltijd.

Opgave: ivm boodschappen voor de maaltijd: uiterlijk dinsdag 26 februari bij info@iriskraak.nl

Er wordt ingegaan op de vraag wat een ritueel is en waarom rituelen van belang zijn. Ook hierover wordt in kleine groepjes doorgepraat. Heb je zelf dagelijkse rituelen of bij bijzondere gelegenheden? Waren er in je gezin van herkomst rituelen op bepaalde momenten en hoe ervoer je dat? Wat voegt een ritueel toe voor jou of heb je er juist niet zoveel mee?

Tijdens de bijeenkomst stellen we zelf een ritueel samen om deze bijeenkomsten af te sluiten.

Iconen

Iris Kraak

Moeder Gods van de tederheid

Misschien herkent u het wel: je bezoekt een tentoonstelling met schilderijen en geniet. Maar ineens is daar een kunstwerk dat u extra raakt. U blijft staan en kijkt aandachtig. En vervolgens is het net of uw hart een huppeltje maakt en uw ziel een sprongetje. Iets in u wordt diep geraakt door de

schildering voor u. Dat heb ik met iconen. Ik kan er naar blijven kijken, ze roeren me, ze raken me en ik krijg er nooit genoeg van, hoeveel tentoonstellingen ik ook heb bezocht.

Wat zijn iconen?

Er zijn talloze boeken geschreven over iconen, vaak met de prachtigste afbeeldingen erbij. Voor een kort verhaal over iconen maak ik gebruik van het boek 'Iconen schilderen' van Kirsten Borreschmidt e.a. Het woord icoon komt van het Griekse eikon, dat afbeelding betekent maar ook gelijkheid. Op een icoon is een afbeelding van een heilige te zien. Maar niet elke religieuze afbeelding is een icoon. Een rooms-katholieke afbeelding van een madonna of een heilige is geen icoon maar een religieus schilderij. Het verschil is gemakkelijk te zien. Een religieus schilderij is een natuurgetrouwe afbeelding, een icoon niet. Iconen hebben een heel andere functie dan het precies afbeelden van Maria of een heilige. Op een icoon van de Oosterse kerken staat namelijk een symbolische weergave van de Bijbelse gebeurtenissen. Door deze symboliek nodigt een icoon ons uit om met het archetypische van de heilige afbeelding in contact te komen. Het geeft als het ware dat eer wat het oog van de ziel ziet. Anders gezegd: een icoon is een sleutelgat waardoor men kan kijken naar de eeuwigheid.

De geschiedenis

Volgens de orthodoxe kerk was het de arts en evangelist Lucas die de eerste iconen van de moeder Gods schilderde. De legende vertelt dat hij in totaal 33 Maria iconen maakte.

De bakermat van de iconografie ligt in Constantinopel, de hoofdstad van het Byzantijnse rijk. Rond 395 waren vele iconenschilders actief in werkplaatsen in het keizerlijk paleis. Helaas zijn er vele van deze iconen vernietigd tijdens een beeldenstrijd rond de 8e eeuw door aanhangers van de overtuiging dat het niet toegestaan was om Christus en heilige personen af te beelden.

De Byzantijnse iconentraditie leefde op tussen 800 en 1100. Toen Constantinopel werd veroverd door de Turken, midden 15e eeuw, sloten de keizerlijke ateliers. Gelukkig hadden omringende landen de iconentraditie overgenomen, waardoor deze kon overleven met behulp van priesters in afgelegen kloosters. De traditie werd later voortgezet in de Baltische staten en Rusland. Tot op de dag van vandaag spelen iconen een belangrijke rol in de orthodoxe liturgie.

Kenmerken van de icoon en de symboliek

Bij het bekijken van een icoon is duidelijk te zien dat ze afwijken van een 'normale' religieuze schildering. De personen op een Byzantijnse icoon zijn vlak geschilderd, ze hebben onnatuurlijke verhoudingen en ze hebben geen schaduw. Alles wat op een icoon is te zien, heeft een symbolische betekenis. Ik zal een aantal symbolieken weergeven.

De ogen op een portret zijn groot en amandelvormig, hiermee drukken ze Gods aanwezigheid uit. De monden zijn klein en gesloten als symbool van zelfverdieping. De neuzen zijn lang en smal, er wordt mee uitgedrukt dat ze de geur opvangen van het geestelijke aspect.

Met de handen kunnen zegen, gebed, voorbede, verdriet en andere gevoelens worden weergegeven.

De drie sterren die we op de icoon van de Moeder Gods zien, geven aan dat ze rein was voor, tijdens en na de Geboorte.

Ook de kleuren spelen een grote symbolische rol. Zo is de mantel van Christus blauw en zijn kleed paarsrood om te symboliseren dat Hij goddelijk is, maar het menselijke in zich draagt. Elke kleur heeft een eigen, specifieke betekenis.

Iconenmotieven

Tallose onderwerpen worden gebruikt als motief voor een icoon. Christus, moeder Gods, engelen, heiligen, profeten, evangelisten, maar ook voorstellingen van gebeurtenissen worden erop weergegeven.

Ik ga wat verder in op iconen van de Moeder Gods, omdat mij die zeer aanspreken. Er zijn vier hoofdtypen te vinden in de iconen die de Moeder Gods voorstellen. De eerste is de Moeder Gods van de teederheid, ofwel *Eleousa*. Zij heeft het Christuskind op schoot in een tedere omhelzing. De tweede is *Hodegretia*, zij die de weg wijst. Ze wijst met haar hand naar het Christuskind: Hij is de weg, de waarheid en het leven. Zij die bidt, *Orans*, is de derde. Het Christuskind is hierbij afgebeeld op de borst van Zijn moeder. De laatste is *Platytera ton uranon*, zij die op de troon zetelt. Allen hebben hun eigen uitstraling en persoonlijke aanraking. Ook van de Christus icoon zijn verschillende voorstellingen, die alle hun eigen symboliek weergeven.

Het schilderen van iconen

Eigenlijk is dit een verkeerde titel, een icoon schildert je namelijk niet, je schrijft hem. De iconen schrijver is, door de symboliek, gebonden aan strakke regels.

Een aantal jaren geleden wilde ik zelf leren om een icoon te schrijven en ik begon bij de iconenschool van Willemina Bakkenes. Als kunstenaar brak zij door genoemde strakke banden heen, zij gaf een meer eigen interpretatie aan een icoon. Wel zo bevrijdend.

Sinds die tijd heb ik verscheidene iconen geschilderd en ik zal er voorlopig niet mee ophouden. Het schilderen is een heel proces, alles moet je zelf maken. Het begint al bij de plank waar de afbeelding op komt. Op de traditionele manier ben je tijdens bezig om met huidenlijm en een linnen doek een houten plank te prepareren. Daar komen dan nog veel lagen ondergrond overheen. Zelf maak ik het me gemakkelijk om bij de bouwmarkt resten MDF te kopen voor een gering bedrag. Maar ook dan ben ik tijdens bezig met het afwisselend bestrijken van de plank met gesso en eindeloos schuren om de bovenlaag mooi vlak te krijgen.

Voor het schilderen wordt eitempera gebruikt. Een mengsel van eigeel, azijn en pigment. Na vele mislukkingen, lukt het me nu om na één ei, geschikt eigeel te verkrijgen. Er mag namelijk geen sliertje eiwit doorheen. Na het overnemen van de gekozen afbeelding op de geprepareerde plank, begint het schilderen. Het lijkt eenvoudig om een bestaande afbeelding in te kleuren, maar dat is schijn. Vooral het goed weergeven van de gezichten vind ik een hele worsteling. Maar het kan voorkomen dat, na zo'n innerlijke strijd, mijn penseel als het ware overgenomen wordt en ik het niet zelf meer ben die schildert. Voor mij zijn dat Heilige momenten.

Geloofsbelijdenis 2006

Wij beseffen en aanvaarden dat wij onze rust niet vinden in de zekerheid van wat wij belijden, maar in verwondering over wat ons toevalt en geschonken wordt; dat wij onze bestemming niet vinden in onverschilligheid en hebzucht, maar in wakkerheid en verbondenheid met al wat leeft; dat ons bestaan niet voltooid wordt door wie we zijn en wat we hebben, maar door wat on-eindig groter is dan wij kunnen bevatten.

Door dit besef geleid, geloven wij in Gods Geest die al wat mensen scheidt te boven gaat en hen bezielt tot wat heilig is en goed, opdat zij, zingend en zwi-jgend, biddend en handelend, God eren en dienen.

Wij geloven in Jezus, een van Geest vervulde mens, het gelaat van God dat ons aanziet en verontrust. Hij had de mensen lief en werd gekruisigd maar leeft, zijn eigen dood en die van ons voorbij. Hij is ons heilig voorbeeld van wijsheid en van moed en brengt ons Gods eeuwige liefde nabij.

Wij geloven in God, de Eeuwige, die ondoorgronde liefde is, de grond van het bestaan, die ons de weg van vrijheid en gerechtigheid wijst en ons wenkt naar een toekomst van vrede.

Wij geloven dat wij zelf, zo zwak en feilbaar als wij zijn, geroepen worden om met Christus en allen die geloven verbonden, kerk te zijn in het teken van de hoop.

Want wij geloven in de toekomst van God en wereld, in een goddelijk geduld dat tijd schenkt om te leven en te sterven en om op te staan, in het koninkrijk dat is en komen zal, waar God voor eeuwig zijn zal: alles in allen.

Aan God zij de lof en de eer
in tijd en eeuwigheid

Amen

Kerkgebouw

Adres: Woltersweg 11, 7552 DA Hengelo

Predikant

ds. K.J.G (Kirsten) Slettenaar,
tel. 074 - 357 42 76
e-mail: xbirds@wxs.nl

Website: <https://twente.remonstranten.nl>

Wie wij zijn

Remonstranten vormen een geloofsgemeenschap van mensen die zich aangesproken voelen door een geest van openheid, vrijmoedigheid en verdraagzaamheid die:

- ruimte biedt voor de ontwikkeling van de eigen spiritualiteit
- een stimulans wil zijn om de eigen ervaringen met anderen te delen en vragen van geloof en samenleving met elkaar te bespreken
- het van belang vindt dat men omziet naar elkaar.

Zoals wij in onze beginselverklaring uitspreken, willen wij God eren en dienen en is onze geloofsgemeenschap geworteld in het evangelie van Jezus Christus. Wij kennen geen bindende geloofsbelijdenis.

Onze traditie kenmerkt zich door het verlangen in contact te blijven met de ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en cultuur. De Remonstrantse Gemeente Twente is één van de 46 remonstrantse gemeenten in Nederland.

Iedereen is welkom bij onze kerkdiensten, lezingen, cursussen en andere activiteiten.